

MAT: ovogodišnji bruto domaći proizvod u padu 2,5 odsto, loše i ostale makroekonomske prognoze

Tope se devizne rezerve NBS

Situacija u finansijskom delu bilansa države postaje u uslovima visokih deficita problematična, jer će u naredne tri godine nedostajati oko 5,5 milijardi evra

Lidija Čočaj

Beograd

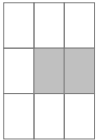
„Prošlogodišnji bruto domaći proizvod (BDP) ne samo da nije realno povećan jedan odsto, nego je pao dva, a ovogodišnji, dakle drugu godinu uzastopce, biće u padu i to od oko dva i po odsto. Pritom je potrošnja opala samo jedan odsto, a ove godine će taj pad biti između jedan i po i dva

odsto, očigledno je da je ona ukupna potrošnja pala manje od BDP-a“, ocenio je Stojan Stamenković, koordinator istraživačkog projekta „Makroekonomske analize i trendovi“ (MAT) publikacije Ekonomskog instituta i Privredne komore Srbije na jučerašnjoj promociji najnovijeg broja ove publikacije.

Stamenković je pritom objasnio i da je uz prekomernu potrošnju, zloupotreba monopolskih i kartelskih struktura suše, koja je pogodila i okolne zemlje, izazvala veću inflaciju nego u zemljama u okruženju, slabljenje dinara u prvoj polovini godine, odloženo povećanje cena pod ingerencijom države zbog izbora i povećanje poreza na dodatu vrednost bili su uzroci jačanja inflacije u Srbiji.

Osvrćući se na usvojenu fiskalnu strategiju Stamenković je ocenio i da je „usled optimistično planiranog rasta, neizvesna je putanja smanjivanja deficita, jer se umesto kumulativnog rasta za naredne tri godine od 7,6 odsto, kako se to računa u fiskalnoj strategiji, može očekivati samo polovina tog rasta, a ozbiljnije ubrzanje dinamike privrednog rasta ostaje za drugu polovinu tekuće decenije. Zato u strukturi upotrebe BDP-a tokom predstojeće tri godine prednost moraju imati investicije, a kumulirani realni rast fiksnih investicija po našem scenariju bio bi 21 do 22 odsto i tu smo u velikoj meri saglasni s projekcijom u fiskalnoj strategiji, kao i s tim da se radi kompenzacije pada u ovoj godini, najveći procentualni porast biti u 2013. godini“, rekao je Stamenković.

„U naredne tri godine može se očekivati negativni neto priliv kredita od oko dve milijarde evra, pre svega zbog toga što banke u uslovima nove evropske regulative ne mogu uvećavati plasmane, ali i zbog toga što se stopa servisiranja duga (odnos plaćanja glavnica i kamata prema prilivu od izvoza robe i usluga) u 2013. penje na 40 odsto, a naredne 2014. godine i na 41 odsto. To je znatno iznad stope od 25 odsto koja se prihvata kao stopa koja ne ugrožava stabilnost u međunarodnim plaćanjima“, precizirao je Stamenković i upozorio da situacija u finansijskom delu bilansa države postaje u uslovima visokih deficita problematična, jer će u naredne tri godine nedostajati oko 5,5 milijardi evra, što bi moglo dovesti do topljenja deviznih rezervi. (strana 3)

MAT: ovogodišnji bruto domaći proizvod u padu 2,5 odsto

Tope se devizne rezerve NBS

Lidija Čočaj

Beograd

(sa 1. strane)

Alternativa je da godišnji priliv stranih investicija bude ne 1,7 milijardi već 2,7 milijardi evra, a druga mogućnost je oštra redukcija deficita robe i usluga, ali bi to značilo deprecijaciju dinara i povećanje inflacije što bi omogućilo da se očuvaju devizne rezerve na približno ovogodišnjem nivou do kraja 2015. godine. To bi, međutim, uticalo na smanjivanje raspoloživih sredstava, investicija a ugrožen bi bio i privredni rast, opadala bi lična potrošnja što bi postavilo pitanje socijalne održivosti.

„Imajući sve to u vidu ne smeju se odlagati celovite reforme, a inve-

stitorima se moraju pojednostaviti procedure, pri čemu država mora podržati bržu izgradnju infrastrukture“, kategoričan je bio Stojan Stamenković.

„U oktobru desezonirano industrijska proizvodnja povećana je 3,2 odsto u odnosu na septembar, a 1,6 odsto u odnosu na lanjski oktobar, ali je u prvih deset meseci manja 3,2 odsto. Taj oktobarski rast ipak ne znači da je došlo do zaokreta i ovogodišnja proizvodnja biće manja 3,4 odsto u odnosu na onu lanjsku“, procenio je Vladimir Vučković, urednik MAT-a i pritom konstatovao da je, ukupna industrija u stagnaciji. Dogodine, međutim, može se očekivati rast proizvodnje automobila, nafte, ali i dobre rezultate u farmaceutskoj i industriji pla-

stike i gume. „Tendencije u spoljnotrgovinskoj razmeni nisu toliko jasne kao što su one u industrijskoj proizvodnji“, rekao je Vučković i dodao da „potrošnja realno opada kao i da inflacija deluje na promet u trgovini na malo dvostruko - povećava njegov realni pad, ali opada i nominalna međugodišnja stopa zahvaljujući povećanju fiksnih izdataka stanovništva, deo raspoloživih sredstava se seli iz trgovine na kupovinu hrane na zelenim pijacama“. Prognoza autora tekstova u MAT-u je da će ovogodišnja inflacija dostići 14 odsto, da će promet robe u trgovini na malo u tekućim cenama imati rast od oko tri, ali da će realno biti manji pet, a da će izvoz robe u evrima biti veći 4,5 i uvoz pet odsto.